	MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source :	เดลินิวส์	
Date : 9 พ.ย. 2560	Page : 6	No :

ศาลเตือนภัยแก๊งคอลเซ็นเตอร์

เมื่อวันที่ 8 พ.ย. นายสุริยนต์ หงษ์วีโด โฆษกศาลยุติธรรม เปิดเผย กรณีศาลจังหวัดสงขลา ได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนที่โทรมาสอบถามนับร้อยสายว่า มีกลุ่มมิจฉาชีพโทรศัพท์แอบอ้าง เป็นเจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรม หรือเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดสงขลา เพื่อขอข้อมูลส่วนตัว เช่น เลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือข้อมูลการเงิน เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาทั้งในรูปแบบระบบเสียงอัตโนมัติและบุคคล อ้างว่าเหยื่อได้รับหมายศาล แต่ไม่สามารถส่งหมายได้ ทำให้เหยื่อส่วนใหญ่ตกใจ และกดหมายเลขเพื่อติดต่อกับมิจฉาชีพเหล่านี้ เพื่อขอรับความช่วยเหลือ หลังจากนั้นพวกมิจฉาชีพก็จะเสนอตัวเข้าไปให้ความช่วยเหลือ โดยหลอกลวงว่าจะตรวจสอบข้อมูลให้ บางรายหลงเชื่อ ก็อาจถูกหลอกให้ทำธุรกรรมผ่านเครื่องกดเงินสดอัตโนมัติ (เอทีเอ็ม) หรืออินเทอร์เน็ตแบงกิ้ง โดยให้ออนเงินเข้าบัญชี

นายสุริยนต์ เปิดเผยต่อว่า ดังนั้นจึงขอเตือนไปยังพี่น้องประชาชนทุกท่านว่า อย่าหลงเชื่อ เพราะศาลยุติธรรมไม่มีนโยบายในการขอข้อมูลส่วนบุคคลผ่านระบบดังกล่าว ทั้งนี้ในส่วนของการระทำความผิดนั้นศาลจะพิจารณาเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป โดยประชาชนผู้เสียหายหากถูกหลอกแล้วก็สามารถแจ้งความร้องทุกข์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ที่มีการกระทำผิดเกิดขึ้นได้ทันที ซึ่งการกระทำลักษณะนี้หากได้ทรัพย์สินของผู้เสียหายไปก็เข้าข่ายข้อโจททรัพย์.

MIC	NATION INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source :	ไทยรัฐรายวัน	
Date : - 9 พ.ย. 2560	Page : A7	No :

ความรู้เกี่ยวกับเช็คขีดคร่อม

นายคลายทุกข์

เดชา กิตติวิทยานันท์

A ๗

ในทางการค้าการปล่อยสินเชื่อให้กับลูกค้าที่ซื้อสินค้าหรือใช้บริการเจ้าหน้าที่ทางการค้า โดยทั่วไปจะใช้ใบวางบิลหรือใบส่งของเป็นเครื่องมือในการทวงเงินค่าสินค้าหรือบริการ แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ให้ลูกค้าออกเช็คหรือสั่งจ่ายเช็คให้กับเจ้าหน้าที่ก็จะทำให้เจ้าหน้าที่มีเครื่องมือในการบังคับชำระหนี้มากขึ้น เพราะการออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย หากเช็คดังกล่าวนี้เป็นผู้ทรงสิทธิไปแจ้งความหรือไปฟ้องศาลเพื่อดำเนินคดีอาญากับลูกหนี้ได้ เป็นเครื่องมือในการบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้เร็วขึ้นเพราะถ้าไม่

ชำระก็จะต้องติดคุกติดตะราง

ในทางปฏิบัติลูกหนี้จะจ่ายเช็คเงินสดโดยไม่ขีดคร่อมเจ้าหน้าที่เอาไปขึ้นเงินก็ได้ หรือถ้าผู้ออกเช็คกลัวว่าเช็คจะหายและมีมีเจตนาชี้หน้าไปขึ้นเงินก็จะขีดคร่อมเช็ค เช็คขีดคร่อมต้องนำเข้าบัญชีผู้รับเงินเท่านั้น และมี 2 แบบ ขีดคร่อมทั่วไป และขีดคร่อมเฉพาะ (ระบุชื่อธนาคารไว้) ที่ผ่านมาศาลฎีกาเคยพิพากษาเกี่ยวกับเช็คขีดคร่อมมาหลายคดีแล้ว ท่านผู้อ่านลองไปศึกษาดูนะครับ

1.คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1705/2527

โจทก์ซื้อตั๋วแลกเงินพิพาทระบุชื่อบริษัทผู้รับเงินและได้ขีดคร่อม ห้ามเปลี่ยนมือ (A/CPAYEEONLY) ไว้แล้วนำไปชำระหนี้ค่าซื้อรถยนต์ให้แก่บริษัทซึ่งระบุชื่อไว้ในตั๋วแลกเงิน

ดังกล่าว แต่มีบุคคลอื่นนำตัวแลกเงินพิพาทเข้าบัญชีของตนผ่านธนาคารจ่ายเพื่อเรียกเก็บเงินจากธนาคารผู้จ่าย เป็นเหตุให้ธนาคารผู้จ่ายจ่ายเงินตามตัวแลกเงินให้บุคคลอื่นไป แม้ตัวแลกเงินพิพาทจะได้ขีดคร่อม และมีข้อความอันมีความหมายถึงห้ามเปลี่ยนแปลง ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายโดยตรงก็คือบริษัทผู้รับเงินตามตัวแลกเงินหาใช่โจทก์แต่อย่างใดไม่ โจทก์จึงมิได้เป็นผู้ทรงตัวแลกเงินรายพิพาทไม่มีอำนาจฟ้องเรียกร้องให้ธนาคารจ่ายต้องรับผิดชอบใช้เงินตามตัวแลกเงินดังกล่าว

การที่โจทก์ไม่ได้รับมอบรถยนต์ที่ชื่อจากบริษัทผู้รับเงินตามตัวแลกเงินพิพาท มิใช่ความเสียหายโดยตรงอันเกิดจากการกระทำของจำเลย และพฤติการณ์ของจำเลยที่ส่งตัวแลกเงินพิพาทไปเรียกเก็บเงินจาก ธนาคารผู้จ่าย ยังถือไม่ได้ว่าเป็นการทำละเมิดต่อโจทก์ อันจะทำให้โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยได้

2. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1444/2551

โจทก์ที่ 1 ลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของห้างหุ้นส่วนจำกัดโจทก์ที่ 2 ส่งจ่ายเช็คขีดคร่อมของธนาคาร ท. ให้แก่ ส. หรือผู้ถือ แม้เป็นเช็คห้ามเปลี่ยนแปลง แต่ผู้เป็นเจ้าของอันแท้จริงแห่งเชคนั้นคือผู้รับเงินตามเช็ค มิใช่โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นผู้ส่งจ่ายเช็ค โจทก์ทั้งสองก็มิได้เป็นผู้ทรงเช็ค จึงมิใช่เจ้าของอันแท้จริงแห่งเชคนั้นตาม ป.พ.พ. มาตรา 1000 ที่จะมีอำนาจฟ้องธนาคารจ่ายให้รับผิดชอบใช้เงินตามเช็ค ทั้งการที่จำเลยเรียกเก็บเงินตามเช็คจากธนาคาร ท. ไปเข้าบัญชีเงินฝากของผู้อื่นเพื่อเรียก

เก็บเงิน ก็ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยได้กระทำละเมิดต่อโจทก์ทั้งสองในอันที่จะทำให้โจทก์ทั้งสองมีอำนาจฟ้องจำเลยให้ชดใช้ค่าเสียหายได้

3. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1539/2530

การที่ธนาคารจ่ายนำเช็คซึ่งระบุชื่อโจทก์เป็นผู้รับเงินและเป็นเช็คขีดคร่อมเฉพาะมีคำสั่งในระหว่างเส้นขีดคร่อมนั้นว่า ACCOUNTPAYEEONLY ไปเข้าบัญชีของจำเลยร่วม โดยกระทำไปตามคำสั่งของจำเลยร่วม ซึ่งเป็นกรรมการผู้จัดการของโจทก์ มีอำนาจส่งจ่ายเงินจากบัญชีของโจทก์ได้ ทั้งไม่ได้ความว่าการที่จำเลยไม่นำเงินตามเช็คดังกล่าวมาเข้าบัญชีโจทก์เป็นเหตุให้โจทก์ต้องเสียหายธนาคารจ่ายจึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้เงินตามเช็คแก่โจทก์

เช็คที่มีข้อความครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 988 แล้ว ถึงแม้จะใช้ถ้อยคำว่า “โปรดจ่าย” หรือใช้ถ้อยคำว่า “ให้ใช้เงิน” ก็ย่อมมีความหมายอย่างเดียวกันว่าให้ธนาคารจ่ายเงินตามเชคนั้นจึงเป็นเช็คที่สมบูรณ์ตามกฎหมาย

4. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1530/2519

เช็คที่จำเลยออกให้ ส. ไม่ใช่เช็คขีดคร่อม กรณีต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 997 วรรค 3 ซึ่งบัญญัติยกเว้นความรับผิดชอบของธนาคารไว้ เมื่อธนาคารได้จ่ายเงินตามเช็คไปโดยสุจริต และปราศจากความประมาทเลินเล่อ และแม้เงินในบัญชีของจำเลยจะมีไม่พอจ่ายก็ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 991 ก็หาได้บังคับโดยเฉียบขาด มิให้ธนาคารจ่ายเงินเกินบัญชีของผู้เคยค้าไม่ ดังนั้นจำเลยต้องรับผิดชอบต่อธนาคารโจทก์

5. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4568/2530

โจทก์เป็นเจ้าของเช็คซึ่งธนาคาร ร. ในต่างประเทศมีคำสั่งให้ธนาคารจ่ายใช้เงินจำนวนหนึ่งแก่ห้าง อ. เพื่อชำระหนี้ค่าตัวโดยสารเครื่องบิน แต่ห้าง อ. แจ้งว่าไม่ได้รับเช็คดังกล่าว โจทก์จึงได้ส่งเช็คฉบับใหม่มาชำระให้แก่ห้าง อ. อีกฉบับหนึ่ง ภายหลังโจทก์ทราบว่าจำเลยได้ใช้เงินตามเช็คฉบับแรกซึ่งมีผู้ปลอมตราประทับและลายมือชื่อผู้จัดการห้าง อ. มาเรียกเก็บเงินไปก่อนแล้วดังนี้ โจทก์ในฐานะเจ้าของเช็คพิพาทผู้มีสิทธิในเงินจำนวนที่ส่งจ่ายตามเช็ค ซึ่งยังไม่ตกไปถึงมือผู้รับเงินตามความประสงค์ของโจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลยได้

ธนาคารจ่ายใช้เงินตามเช็คพิพาทอันเป็นเช็คขีดคร่อมเฉพาะผ่านธนาคาร ส. ซึ่งส่งเช็คมาเรียกเก็บเงินการที่จำเลยมิได้ตรวจสอบลายมือชื่อและตราประทับของผู้สลักหลังในเช็คพิพาทยังถือไม่ได้ว่าจำเลยได้ใช้เงินตามเช็คไปโดยประมาทเลินเล่อ เพราะเช็คขีดคร่อมที่ส่งมาเรียกเก็บจากธนาคาร ส. นั้นเป็นหน้าที่ของธนาคาร ส. ผู้รับเช็คที่จะตรวจสอบไม่ใช่หน้าที่ของจำเลย ซึ่งใช้เงินผ่านธนาคาร ส. ดังนั้นแม้ลายมือชื่อและตราประทับที่ปรากฏในเช็คพิพาทจะเป็นการสลักหลังปลอมก็ตามจำเลยก็ไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

ถ้าไม่มีเงินก็อย่าออกเช็คชำระหนี้ มิฉะนั้นติดคุก ■

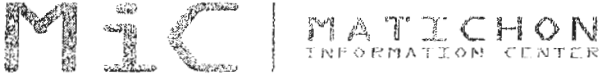
	MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source :	ข่าวสด (ตจว.)	
Date : 9 พ.ย. 2560	Page : 7	No: 60385458

ถูกทดลองชีวิตที่ป่าละเมาะ

เมื่อเวลา 11.30 น. วันที่ 7 พ.ย. นายรัชดา จุฬาริ อัยการ จว.กาฬสินธุ์ เปิดเผยว่าเมื่อวันที่ 31 ต.ค.ที่ผ่านมา ศาลจังหวัดกาฬสินธุ์มีคำสั่งจำคุกตลอดชีวิต 1.นายโอกาส หรือ โอกาส หรือ เอี้ยง ตั้งใจมั่นดีกุล อายุ 36 ปี 2.นายเฉลิมพงษ์ หรือ เป้ นายไสว อายุ 32 ปี 3.นายธงชัย หรือ ทน ที่จันทร์มาศย์ อายุ 24 ปี 4.นายปณณภพ หรือ สัน ภูศิลาแทน อายุ 53 ปี และ 5.นางกุลนันท์ หรือ เอ แสงโสภณ อายุ 37 ปี

คดีนี้จำเลยคือนายโอกาสกับพวกรวม 5 คน ในฐานะความผิดร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน, ร่วมกันมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่มีเหตุอันสมควร, ร่วมกันซ่อนเร้น ย้ายหรือทำลายศพเพื่อปิดบังการตายหรือเหตุแห่งการตายและร่วมกันทำให้เสียหาย ทำลายซ่อนเร้น เอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่น

เหตุเกิดเมื่อวันที่ 1 ก.ย. 2559 สภ.ภูผินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ พบศพนางทอง หรือทองคำ พรหมมะสี และนางจันทะหมอน แสนศักดิ์ สองสาวชาวลาวในป่าละเมาะข้างโรงปุ๋ย ม.11 ต.ภูคหว้า อ.ภูผินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ ถูกฆ่าอย่างเหี้ยมโหด 3 วันหลังพบศพ เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม 5 ผู้ต้องหาอุ้มขึ้นรถเช่าและฆ่าในเขตจ.มุกดาหารก่อนนำศพมาอำพรางคดีจากพยานหลักฐานเชื่อมโยงแก๊งข้างคำพัวพันยาเสพติด มีจำเลยที่ 1 เป็นหัวหน้าแก๊งใช้ปืนจ่อยิงทั้งสองสาว ศาลจึงมีคำสั่งจำคุกจำเลยทั้ง 5 คนตลอดชีวิต

	Subject Heading :
Source : ไทยรัฐ (บ่าย)	
Date : 9 พ.ย. 2560	Page : 10 No :

ออมสิน-ศาลร่วมใจไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง

นางสุสิกรดิ์ เฟื่องฟุ้ง 'ศรียุทธนากุล' ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล สาขาท่าแพ 5 ราย จ.สตูล เป็นประธานเปิดโครงการร่วมใจไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง เนื่องในโอกาสเฉลิมพระเกียรติ 65 พรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 สำหรับธนาคารออมสินมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดโครงการดังกล่าว เพื่อดำเนินการ ผู้ประกอบการรายย่อย สร้างเงินทุนหมุนเวียนในกลุ่มชุมชนโครงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนที่จะฟ้องคดีต่อศาลอันเป็นการช่วยเหลือลูกหนี้ ธนาคารเพื่อประชาชน โดยให้สินเชื่อบริการแก่ผู้ประกอบการรายย่อยฐานรากที่ประสบปัญหาหนี้ค้างชำระให้สามารถแก้ไขปัญหาหนี้ที่ค้างชำระกับธนาคาร อันเป็นการลดค่าใช้จ่ายของลูกหนี้หากมีการฟ้องคดี และประชาชนทั่วไป แต่เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบัน ค่าครองชีพที่สูงขึ้นและสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำให้ลูกหนี้มีคดีฟ้องต่อศาล โดยลูกหนี้ของธนาคารออมสินแต่ละครั้งเข้าร่วมโครงการ 227 คดี มีความสามารถในการชำระหนี้ลดลง รายได้ไม่เพียงพอในการชำระหนี้ คน แยกเป็นธนาคารออมสิน สาขาสตูล 176 ราย สาขาละงู 46 ราย จึงดำเนินโครงการดังกล่าว.

Source : ไทยรัฐ (ข่าว)

Date : 9 พ.ย. 2560 Page :

10

No :

เปิดศูนย์คุ้มครองสิทธิผู้บริโภค ฤทธิชัย ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
เยาวชนและครอบครัว จ.ภูเก็ต เปิด "ศูนย์คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา"
มี ชาตชาย สุขไสย ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดภูเก็ต ผู้พิพากษวสมทบ
ผู้ประณีประนอม และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วม ที่ศาลเยาวชนฯ

	Subject Heading :
Source : ไทยโพสต์	
Date : ๑๐ พ.ค. 2560 Page : 4	No :

กฎหมายน้ำไม่พ้นจากข้อหาหมิ่น

ก ลักการและเหตุผลประกอบ ‘ร่างพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ...’ หรือ ‘ร่างกฎหมายน้ำ’ ฉบับ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่คณะรัฐมนตรีชุดพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี เสนอต่อสภานิติบัญญัติ (สนช.) เมื่อวันที่ 30 กันยายน 558 ปัจจุบันอยู่ในขั้นการพิจารณาของ สนช. โดยเห็นชอบในหลักการเข้าสู่การพิจารณาวาระที่ 1 และแต่งตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างกฎหมายไปได้เกือบครบทุกมาตราแล้ว มุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหากว้างน้ำแล้งและน้ำท่วมเป็นหลัก โดยอ้างว่าประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในหลายด้าน

การดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้กระทำโดยหลายหน่วยงานตามอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ทำให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหาคาดความเป็นเอกภาพ จึงต้องการให้มีกฎหมายเดียวและหน่วยงานเดียวเพื่อบูรณาการในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำให้มีเอกภาพ

หลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ทำให้ย้อนนึกถึงเหตุการณ์น้ำท่วมจากมหาอุทกภัยเมื่อปี 2554 ในรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ที่วันเวลาล่วงเลยจนมาถึงรัฐบาลประยุทธ์ก็ยังคงตั้งอยู่บนฐานคิดเดียวกันในความพยายามกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหากว้างน้ำแล้งและน้ำท่วมที่เป็นปัญหามาตลอดทุกยุคสมัยที่ไม่สามารถบูรณาการหลายหน่วยงานและหลายกฎหมายให้เกิดเอกภาพได้ มีภาวะต่างคนต่างทำ ไร้ทิศทาง สะเปะสะปะ ดังจะเห็นตัวอย่างได้จากความล้มเหลวของการบริหารจัดการน้ำท่วมจากมหาอุทกภัยเมื่อปี 2554 ที่ผ่านมา

ร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ก็ตั้งอยู่บนฐานคิดนี้ที่พยายามรวบรวมอำนาจการบริหารจัดการน้ำจากหลายหน่วยงานและหลายกฎหมายเข้ามาอยู่ภายในหน่วยงานเดียวและกฎหมายเดียวเพื่อบูรณาการให้เกิดเอกภาพและทิศทางเดียวกันให้ได้

แต่แค่เริ่มต้นก็ไปไม่ถึงเป้าหมายนั้นเสียแล้ว ก็เพราะว่าใน มาตรา 3 ของร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ระบุว่า “การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ ก็ให้ดำเนินการไปตามกฎหมายเฉพาะนั้น”

เลิศศักดิ์ คำคงศักดิ์

นั่นก็เท่ากับว่าร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ได้ยกเว้นให้การดำเนินการใช้น้ำบางประการ เช่น การใช้น้ำเพื่อการชลประทาน การผลิตกระแสไฟฟ้า หรือการใช้น้ำบาดาล เป็นต้น ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ ซึ่งกรณียกเว้นเหล่านี้ล้วนแต่เป็นต้นเหตุสำคัญของปัญหาน้ำท่วมจากมหาอุทกภัยเมื่อปี 2554 ทั้งสิ้น

กล่าวคือ ความลั้งเลใจและลัษสนที่สืบเนื่องมาจากการบริหารจัดการน้ำของ 2 เชื้อนใหญ่เป็นอย่งน้อย คือ เชื้อนภูมิพลและเชื้อนสิริกิติ์ ยังไม่นับรวมเชื้อนเจ้าพระยา เชื้อนป้าตัก และประตู่ระบายน้ำสำคัญอีกหลายแห่ง ที่ต้องคำนึงถึงควมจำเป็นในการกักเก็บน้ำไว้ใช้สำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าเป็นด้านหลัก โดยต้องบริหารจัดการน้ำร่วมไปกับวัตถุประสงค์อื่นซึ่งเป็นควมสำคัญลำดับรองลงมาเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้สำหรับภาคการผลิตอื่นๆ ในฤดูแล้งและฤดูฝน จึงทำให้เกิดควมผิดพลาดในการพยากรณ์ปริมาณน้ำสะสมของเชื้อน กว่าจะ

พยากรณ์ คาดการณ์และคิดคำนวณ

รวมทั้งใคร่ครวญได้ว่าปริมาณน้ำปี 2554 เป็นปริมาณน้ำมหาศาลที่ความถี่ซ้ำในรอบไม่ต่ำกว่า 100 ปี ซึ่งหมายถึงช่วงเวลาเฉลี่ยที่คาดว่าจะเกิดเหตุการณ์ผิดปกติซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ก็คือขาด เชื้อง้ำซ้ำ สะท้อนภาพของระบบราชการของไทยได้เป็นอย่างดี เหล่านี้เป็นสาเหตุการกักเก็บน้ำจนเกือบสิ้นความจุในสองเขื่อนใหญ่ดังกล่าว ที่ไม่พยายามทยอยปล่อยระบายออกมาตั้งแต่ช่วงต้นของฤดูฝน

ถ้ารวมความล้มเหลวที่สืบเนื่องมาจากการบริหารจัดการน้ำของเขื่อนใหญ่ 2 เขื่อนดังกล่าว ร่วมกับเขื่อนอื่นๆ เช่น เขื่อนเจ้าพระยาและป่าสัก และประตูระบายน้ำในระบบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ต่อการตัดสินใจกันไว้เพื่อไม่ให้ไหลเข้าสู่กรุงเทพฯ และปริมาณที่ซึ่งเป็นแหล่งเศรษฐกิจใหญ่ของประเทศ ประกอบด้วยเมืองและนิคมอุตสาหกรรมหลายแห่ง จะเห็นภาพของต้นเหตุสำคัญของปัญหาน้ำท่วมจากมหาอุทกภัยเมื่อปี 2544 ชัดเจนขึ้น

เพราะมันทำให้มวลน้ำมหาศาลถูกโยกไปมาในทุ่งตั้งแต่ใต้เขื่อนชัยนาทลงมา ต่่วงรังและฝืนไม่ท่วมล้นน้ำไหลลงต่ำตามธรรมชาติของมัน จนก่อเกิดเป็นมวลน้ำมหาศาลที่มีปริมาณมากและหนัก โดยเริ่มแรกกักกันไว้ไม่ยอมให้ไหลผ่านบริเวณรอบนอกกรุงเทพฯ ที่เป็นแหล่งนิคมอุตสาหกรรมและเมืองรอบนอกเมื่อด้านทานไม่ว่างก็ยังมีความพยายามกักกันไว้ไม่ยอมให้ไหลผ่านกรุงเทพฯ ขึ้นนอก และเมื่อด้านทานไม่ว่างอีกด้านหนึ่งก็ยังมีความพยายามกักกันไว้ไม่ยอมให้ไหลผ่านกรุงเทพฯ ขึ้นในอีก

จากข้อเท็จจริงดังที่ได้อธิบายมา จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะทำให้ร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้เป็นกฎหมายแม่บทด้านทรัพยากรน้ำนั้นล้มเหลวตั้งแต่ต้น (ล้มเหลวตั้งแต่ยังเป็นร่างกฎหมาย) เหตุเพราะภายใต้ 'กฎหมายน้ำ' (หากร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ถูกประกาศใช้บังคับ) ก็ยังมีกฎหมายอีกหลายฉบับและอีกหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำที่มีวัตถุประสงค์หลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมใช้บังคับซ้ำซ้อนอยู่ร่วมกับกฎหมายน้ำ

อีกเหตุการณ์หนึ่งที่สมควรเพิ่มเติมลงไปเพื่อทำให้เห็นภาพของความล้มเหลวของร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นไปอีก ก็คือ ในขณะที่ สนช.กำลังพิจารณาร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ที่มีภาวะล้มเหลวตามที่ได้อธิบายไว้ การกระทำอีกด้านหนึ่งของ คสช. ด้วยการออกคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 46/2560 เรื่อง การจัดตั้งสำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2560 เพื่อต้องการให้หน่วยงานนี้เป็นหน่วยงานเดียวและกฎหมายเดียวในการบังคับบัญชา หรือ Single command เผชิญเหตุกับปัญหาภาวะน้ำท่วมรุนแรงในปีนี้

แต่กลับให้หน่วยงานนี้อยู่กับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 เป็นหลัก โดยไม่รอให้ร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ผ่านความเห็นชอบจาก สนช. ประกาศเป็นกฎหมายฉบับใหม่ใช้บังคับเสียก่อน ยิ่งสะท้อนความล้มเหลวของร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ในประเด็นที่ต้องการให้เป็นกฎหมายแม่บทด้านทรัพยากรน้ำให้มากยิ่งขึ้นไปอีก

ก็ในเมื่อล้มเหลวในประเด็นนี้แล้ว ร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ต้องการอะไร?

ประเด็นแรก การรวมอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสาธารณะเข้าสู่ศูนย์กลาง ในมาตรา 7 และมาตรา 8 ได้วางหลักเกณฑ์ในการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำสาธารณะไว้ โดยระบุไว้ชัดว่าทรัพยากรน้ำสาธารณะเป็นของส่วนรวม บุคคลมีสิทธิใช้หรือเก็บกักน้ำได้เท่าที่จำเป็นแก่ประโยชน์ในกิจกรรมหรือในที่ดินของตน โดยไม่เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่บุคคลอื่นซึ่งอาจใช้น้ำนั้น

แต่กลับเปิดช่องให้สามารถทำลายสาระสำคัญนี้ได้ด้วยการออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบให้บัญญัติเป็นอย่างอื่นได้ในมาตรา 6 จะเห็นความย้อนแย้งได้ชัดเจนขึ้น โดยให้รัฐมีอำนาจพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อควบคุมและจัดการการใช้น้ำในแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะได้ ในมาตราเดียวกันนี้ดูเผินๆ เหมือนจะดีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลและบำรุงรักษาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การเข้าใช้สอยทรัพยากรน้ำสาธารณะได้ แต่กลับขึ้นอยู่กับการกระทำของ อปท. ความควบคุมดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะหรือไม่ อย่างไร ดังนั้นโดยสภาพหรือโดยอัตโนมัติ นั่นเท่ากับว่าทรัพยากรน้ำสาธารณะถูกรวบอำนาจการบริหารจัดการเข้าสู่ศูนย์กลางเอาไว้ทั้งหมด จะกระจายอำนาจสู่ อปท. และชุมชนท้องถิ่นควบคุมดูแลและบำรุงรักษาได้ก็ต่อเมื่อรัฐมนตรีจะออกประกาศอนุญาตให้

ไม่เพียงเท่านั้น การรวมอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสาธารณะเข้าสู่ศูนย์กลางปรากฏชัดขึ้นในหมวด 3 ที่สร้างองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำขึ้นสามองค์กรเพื่อสร้างอำนาจบังคับ

ปัญหาในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสาธารณะจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) (2) คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ (3) องค์กรผู้ใช้น้ำ โดยคณะกรรมการลุ่มน้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องขึ้นตรงต่อ กนช. ที่โครงสร้างส่วนใหญ่จากทั้งหมด 23 คน ล้วนเป็นนักการเมืองและข้าราชการประจำระดับปลัดกระทรวง มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีเพียงแต่ตัวแทนประชาชนจากองค์กรผู้ใช้น้ำเพียง 2 คน เท่านั้น ลักษณะผูกขาดอำนาจหรือรวบอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางมากเกินไปของ กนช. ที่ควบคุม ก้าวก้าวและลี้ลับคณะกรรมการลุ่มน้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำเสียจนขาดความเป็นอิสระและไม่สะท้อนการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นปรากฏอยู่ในมาตรา 17 เฉพาะประเด็นสำคัญมาก ๆ ได้แก่

(1) ควบคุมแผนแม่บทการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำต่างๆ ตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำจะต้องเสนอมาให้พิจารณาและให้ความเห็นชอบ

(2) กำหนดกรอบและแนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ และกำหนดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำสำหรับกิจการประเภทต่างๆ เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำนำไปพิจารณาในการจัดสรรน้ำ

(3) การเข้าไปลี้ลับลูก อปท. ให้ตรากฎหมายหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำให้สนองตอบต่อความต้องการของส่วนกลางได้ เช่น อปท. อาจจะทำกฎระเบียบเพื่อกำหนดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำสำหรับกิจการประเภทต่างๆ ให้สนองตอบภาคอุตสาหกรรมเป็นลำดับแรกก่อนการใช้น้ำเพื่อการยังชีพในภาคครัวเรือนและภาคเกษตรกรรมก็ยอมได้ เป็นต้น

ประเด็นที่สอง นอกจากการรวบอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางในประเด็นแรกแล้ว อีกหนึ่งสาระสำคัญของร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้อยู่ที่การจัดสรรน้ำตามมาตรา 39 ที่แบ่งประเภทการใช้น้ำออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

(1) การใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการดำรงชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ การอุตสาหกรรมในครัวเรือน และการใช้น้ำในปริมาณเล็กน้อย

(2) การใช้น้ำประเภทที่สอง การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การผลิตพลังงานไฟฟ้า การประปา และกิจการอื่น

(3) การใช้น้ำประเภทที่สาม การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อกิจการขนาดใหญ่ที่ใช้น้ำปริมาณมาก หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อลุ่มน้ำ หรือครอบคลุมพื้นที่อย่างกว้างขวาง

ปัญหาใหญ่ของการใช้น้ำทั้งสามประเภทนี้ก็คือ ใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะในแหล่งเดียวกัน และเปิดโอกาสให้การใช้น้ำประเภทที่สองและสามเข้าถึงแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะต่างๆ ได้อย่างเสรีโดยใช้มาตรการด้านความสามารถในการจ่ายค่าน้ำเป็นตัวกำหนด

หรือควบคุม มีหน้าข้าราชการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งซึ่งควรเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานและควรถูกจัดไว้เป็นความสำคัญลำดับแรกเพื่อค้ำประกันการดำรงชีพที่สามารถอยู่รอดได้ของประชาชนทั่วไป กลับต้องฝากชะตากรรมไว้กับรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการลุ่มน้ำและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ หรือ กนช. ที่มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งสำหรับแต่ละลุ่มน้ำได้

การออกกฎกระทรวงดังกล่าวจะไม่มีปัญหาอะไรหากเป็นไปได้เพื่อการจัดสรรน้ำระหว่างผู้ใช้น้ำประเภทที่หนึ่งด้วยกันเอง แม้มาตรา 40 วรรคสองจะระบุไว้ชัดว่าการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งสำหรับแต่ละลุ่มน้ำนั้นให้ค้ำประกันการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชาชนทั่วไปเป็นสำคัญ แต่ประเด็นสำคัญอยู่ตรงที่กฎหมายนี้เปิดช่องให้การใช้น้ำทั้งสามประเภทสามารถใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะในแหล่งเดียวกันได้ และยังเปิดช่องให้นำทรัพยากรน้ำสาธารณะในแหล่งต่างๆ ไปหารายได้ได้

แม้มาตรา 41 เรื่อยไปจนถึงมาตรา 53 ได้กำหนดให้การใช้น้ำประเภทที่สองและสามต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเสียก่อน โดยต้องเสียทั้งค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำและ 'ค่าน้ำ' รวมถึงกำหนดเงื่อนไขอื่นที่ไม่มีบทโทษเอาไว้ในมาตรา 43 มาตรา 49 และมาตรา 51 เพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมกรมนการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำประเภทที่สองและสามโดยไม่คำนึงถึงความสมดุลของน้ำในทรัพยากรน้ำสาธารณะ

รวมทั้งลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องเพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อภาพรวมความสมดุลของลุ่มน้ำ และต้องคำนึงถึงว่าจะเป็นการทำให้เกิดผลกระทบต่อความสมดุลของทรัพยากรน้ำสาธารณะในลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะหรือไม่ อย่างไร ถึงแม้จะนับรวมมาตรา 76 ที่มีบทโทษตามมาตรา 89 ให้ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับต่อผู้กระทำการ (ซึ่งอาจจะมีความหมายรวมถึงหรือไม่รวมถึงผู้ใช้น้ำประเภทที่สองและสามก็เป็นได้) ในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ

และถึงแม้จะนับรวมมาตรา 80 และมาตรา 81 ในหมวด 8 ว่าด้วยความรับผิดชอบทางแพ่งในกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะที่ลงโทษผู้กระทำละเมิดให้ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนต่อรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อจนทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ การ

ทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ หรือใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะโดยไม่ลืทธิตามกฎหมาย

แต่กรณีเหล่านี้ก็ไม่เป็นอุปสรรคสำหรับผู้ต้องการใช้น้ำในประเภทที่สองและสามแต่อย่างใด ครอบครัวยุคใหม่ที่มีเงินจ่ายค่าน้ำก็สามารถผลักภาระในการพิสูจน์ความเสียหายไปให้แก่ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบได้ รวมถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐก็คงจะปกป้องผลประโยชน์ของผู้ใช้น้ำที่มีเงินจ่ายค่าน้ำเป็นหลัก

มีพิกัดต้องพูดถึงหมวด 3 ที่แบ่งองค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นสามลำดับให้มีอำนาจบังคับบัญชาตามลำดับชั้นลดหลั่นลงไป ยิ่งกลับเป็นการสร้างโครงสร้างขึ้นมาเพื่อประกันสิทธิให้แก่การใช้น้ำประเภทที่สองและสามมากขึ้น ดังจะเห็นได้ชัดในมาตรา 17

(7) และมาตรา 34 (3) ว่า กนช. และ

คณะกรรมการลุ่มน้ำคือสององค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาปริมาณการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ และจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำสำหรับกิจการประเภทต่างๆ ในเขตลุ่มน้ำ และควบคุมการใช้น้ำให้เป็นไปตามที่ได้รับการจัดสรรจาก กนช. มันบ่งบอกได้เป็นอย่างดีว่าร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ไม่ได้วางลำดับการจัดสรรน้ำเป็นประเภทที่หนึ่ง สองและสาม ตามลำดับ

ซึ่งเป็นการจัดสรรน้ำที่ให้ความสำคัญแก่ผู้ใช้น้ำประเภทที่หนึ่งซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ที่ต้องการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการดำรงชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ การอุตสาหกรรมในครัวเรือน และการใช้น้ำในปริมาณเล็กน้อย ก่อนเป็นลำดับแรก แต่กลับเปิดช่องให้สามารถวางลำดับการจัดสรรน้ำกลับหัวกลับหางโดยให้ความสำคัญแก่การใช้น้ำในประเภทที่สามและสองก่อนการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งได้ ตรงนี้เองจะนำไปสู่คำถามสำคัญที่ว่าน้ำในแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะแหล่งต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ทั้งผู้ใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง สองและสาม จะตอบสนองแก่ผู้ใช้น้ำประเภทใดมากกว่ากัน?

ในประเทศชิลี หนึ่งในเป้าหมายหลักของกฎหมายน้ำคือการสร้างตลาดซื้อขายน้ำ ซึ่งทำให้เกิดการถ่ายโอนหรือเปลี่ยนมือสิทธิในน้ำจากสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนเข้าถึงได้เป็นสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจแก่เอกชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ที่เข้ามาควบคุมแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะส่วนใหญ่ของประเทศ จนเกิดความขัดแย้งรุนแรงไปทั่ว

ถึงแม้องค์ประกอบของกฎหมายทั้งหมดในบ้านเมืองเราจะไม่เป็นเหมือนประเทศชิลีที่องค์ประกอบของกฎหมายทั้งหมดถูกบังคับให้เป็นห้องทดลองของลัทธิเสรีนิยมใหม่ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของกฎหมายลูกทั้งหลายที่บัญญัติในทำนองว่า "น้ำเป็นทรัพยากรที่เอกชนสามารถนำไปใช้หาประโยชน์ได้" จนกระทั่งกฎหมายลูกฉบับต่างๆ ที่บัญญัติให้สามารถซื้อขายน้ำกันได้อย่างโจ่งแจ้ง

แต่ร่างกฎหมายน้ำฉบับนี้ของบ้านเมืองเรามีกลิ่นอายบางๆ ของภาวะการนำไปสู่ตลาดซื้อ-ขายน้ำ หากเป็นเช่นนั้นจะทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนน้ำใช้ในประเภทที่หนึ่งซึ่งเป็นน้ำใช้เพื่อการดำรงชีพของประชาชนส่วนใหญ่กระจายไปทั่วทุกภูมิภาค จะนำมาซึ่งความขัดแย้งรุนแรงอย่างแน่นอน เพราะรัฐจะมุ่งบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อตอบสนองสำหรับผู้ใช้น้ำประเภทที่สองและสามซึ่งเป็นผู้ที่มีเงินจ่ายค่าน้ำเป็นหลัก

ความขัดแย้งนี้จะกระจายตัวกว้างขวางออกไปทั่วทุกภูมิภาคมากกว่าที่เห็นอยู่ในปัจจุบันในพื้นที่ภาคตะวันออกที่กรมชลประทานขายทรัพยากรน้ำสาธารณะในอ่างเก็บน้ำเพื่อการชลประทานหลายแห่งที่ก่อสร้างขึ้นมาด้วยภาษีประชาชนที่เคยมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดหาน้ำแก่ภาคเกษตรกรรมไม่ให้แก่เอกชนในนามบริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) หรือ อีสต์ วอเตอร์ เพื่อเอาน้ำไปขายให้กับการใช้ในภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกหลายแห่งแทน.

คำพิพากษา 'คดียิงลักษณะ' (1)

14
ประณามมลู่ทุจริตรึงนโยบาย

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ศาลฎีกาบริหารเมือง) เผยแพร่คำพิพากษากลางคดีหมายเลขแดงที่ อม.211/2560 ระหว่างอัยการสูงสุด โจทก์ และ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จำเลย เรื่องความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือ คดีฉ้อราษฎร์บังหลวง ความเสียหายหลายแสนล้านบาท

5หน่วยงานกักตวงจำนำข้าว

ในคำฟ้องของอัยการสูงสุดนั้นได้ยกข้อเท็จจริงให้เห็นว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี และในฐานะประธานคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) นั้นได้ทราบถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ทั้งก่อนและระหว่างดำเนินโครงการจากหลายหน่วยงานที่ห้าหนังสือแจ้งเตือน ทักท้วง รวมถึงผลกระทบและความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ทั้งยังมีข้อเสนอแนะต่างๆ มากมาย อาทิ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้มีหนังสือสรุปประเด็นและความเสี่ยงที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบการดำเนินโครงการถึงนางสาวยิ่งลักษณ์โดยตรง

ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทำหนังสือชี้ให้เห็นว่า วิธีการแทรกแซงตลาดข้าวด้วยการรับจำนำนั้นก่อให้เกิดปัญหา ทั้งเรื่องของการบิดเบือนกลไกตลาด รัฐต้องเสียดำใช้จ่ายในการเก็บรักษาข้าวจำนวนมาก หากระบายออกไม่ทันจะเป็นเหตุให้ข้าวเสื่อมคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชี้ให้เห็นถึงการทุจริตในทุกขั้นตอนของกระบวนการ ผู้รับประโยชน์มีเพียงบุคคลบางกลุ่ม ไม่ครอบคลุมเกษตรกรอย่างทั่วถึง ได้เสนอให้ยกเลิกโครงการและนำระบบการประกันความเสี่ยงด้านราคาข้าวมาดำเนินการแทน

ด้านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้ทำหนังสือเสนอแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินโครงการ รวมถึงประเด็นปัญหาที่โดยเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนในอดีต รวมถึงผลกระทบ ความเสียหาย เพื่อให้ใช้ประกอบเป็นแนวทางในการวางระบบและกำกับดูแลโครงการให้เกิดความเป็นธรรมแก่เกษตรกร และป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดจากการทุจริต

ระหว่างดำเนินโครงการสำนักงานประมาณ กระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือถึงเลขาธิการกรม.เสนอแนะให้กรม.พิจารณา รับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.เสนอ ขณะที่คณะอนุกรรมการปิดบัญชีโครงการรับจำนำข้าวเปลือกตามนโยบายของรัฐที่แต่งตั้งโดย กขช. ได้มีหนังสือให้ข้อสังเกตและเสนอแนะถึงประธานกขช.หลายครั้ง

การรับจำนำแบบไม่จำกัด ปริมาณและวงเงินโครงการส่งผล ต่อความเสี่ยงจากการนำข้าวจาก ประเทศเพื่อนบ้านมาสามสิหรี จำนำ และการกำหนดราคารับ จำนำที่ไม่สอดคล้องและสูงกว่า ตลาด มีความเสี่ยงก่อให้เกิด การระเหยขายของรัฐและภาวะ ขาดทุนจำนวนมาก ฯลฯ

แต่นางสาวยิ่งลักษณ์ กลับไม่ได้ให้ความระมัดระวังให้ เพียงพอในการบริหารราชการแผ่นดินให้สมกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้นำประเทศ โดย

ลดเว้นการป้องกันความเสียหาย ทำให้โครงการนี้สร้างความเสียหายต่อเกษตรกร งบประมาณแผ่นดิน 6 ล้าน ประเทศชาติและ ประชาชนอย่างมหาศาล

ไม่สร้างความมั่นคงทางรายได้

เมื่อได้ดำเนินโครงการไปแล้วหน่วยงานข้างต้น รวมถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักวิชาการ สื่อมวลชน ตลอดจน ประชาชนทั่วไปก็ได้ทักท้วงเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ แต่ก็ไม่ระงับยับยั้ง หรือระดับความเสียหายด้วยวิธีการที่จะทำให้เหตุแห่งการทุจริตและความเสียหายหมดสิ้นไป หรือปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ต่างๆ ให้สามารถบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วได้ และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นซ้ำต่อเมืองไปอีก กลับร่วมลงมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินโครงการนี้ต่อไปซึ่งไม่เป็นการสร้างความมั่นคงทางรายได้แก่เกษตรกรตามที่แถลงนโยบายไว้ แต่เป็นนโยบายประชานิยมที่นำไปสู่การทุจริตเชิงนโยบาย

แสดงให้เห็นว่า โครงการรับจำนำข้าวเปลือกตามนโยบายและภายใต้การดำเนินการ และการบังคับบัญชาของนางสาวยิ่งลักษณ์ อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ทำธุรกิจค้าข้าวและผู้ทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งประโยชน์จากการทุจริตในขั้นตอนรับซื้อข้าวเปลือก ขึ้นลดภาระขาย

ข้าวส่วนใหญ่ผู้ตกแก่ผู้ทำธุรกิจโรงสี ทำข้าว และนักธุรกิจค้าข้าว

เมื่อทราบเรื่องทุจริต การหลีกเลี่ยงการตรวจสอบของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบโครงการเปิดเผยข้อมูลในขั้นตอนการระบายข้าว ล่องไปในทางรู้เห็นและได้ผลประโยชน์กับการทุจริต แต่กลับปล่อยให้โครงการดำเนินต่อไป โดยดื้อรั้นไม่ป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นเหตุให้ผู้ทุจริตได้รับประโยชน์จากโครงการต่อไปอีก เป็นการแสวง

หาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับผู้อื่น อันเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหรือหน้าที่ และใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ม.123/1

วินิจฉัย'ปู'ฐานะฝ่ายปกครอง

ในคำพิพากษาของศาลได้ชี้ให้เห็นในหลายประเด็น เริ่มจากอัยการสูงสุดมีอำนาจฟ้องหรือไม่ โดยนางสาวยิ่งลักษณ์ต่อสู้ว่า โครงการนี้เป็นนโยบายของรัฐบาล คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจไต่สวนในฐานะนายกรัฐมนตรี (กรม.) และฯฯ. จึงไม่อาจดำเนินคดีแก่ตนโดยลำพังได้นั้น

ศาลวินิจฉัยประเด็นนี้โดยระบุว่า ในรัฐธรรมนูญ ปี 2550 มาตรา 3 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับขณะเกิดเหตุ บัญญัติว่า "อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา กรม.และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้" แสดงว่าองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยแบ่งเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร

นิติบัญญัติ และตุลาการ โดยให้อำนาจหน้าที่แตกต่างกันไปนั้นมีเจตนารมณ์เพื่อให้เป็นกลไกตรวจสอบ และถ่วงดุลซึ่งกันและกัน

และเมื่อพิจารณาวรรค 2 ของบทบัญญัติมาตราดังกล่าวที่ว่า "การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา กรม. ศาล. ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม" แสดงว่า การใช้อำนาจขององค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยแต่ละฝ่ายจะต้องเป็นไปตามบทกฎหมายและจะเกี่ยวพันถึงภัยต่างๆ และย่อมถูกตรวจสอบการ

ใช้อำนาจที่ทำได้ ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบทางการเมืองโดยองค์กรทางการเมืองด้วยตนเอง หรือการตรวจสอบโดยองค์กรตุลาการหรือศาล ตามแต่กรณี จะบัญญัติกลไกในการตรวจสอบไว้

เมื่อรณ.มาตรา 178 ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะว่า "ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่แถลงไว้ตามมาตรา 176 และต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในหน้าที่ของตน รวมทั้งต้องรับผิดชอบต่อรัฐมนตรี." ยิ่งชี้ให้เห็นว่า การกระทำของฝ่ายบริหารทั้งสองส่วนต้องถูกตรวจสอบการใช้อำนาจเช่นเดียวกันกับองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐโดยทั่วไป ซึ่งรณ.ได้บัญญัติการตรวจสอบต่อการกระทำในฐานะรัฐบาลหรือการกระทำทางรัฐบาลไว้ให้รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในหน้าที่ของตน รวมทั้งต้องรับผิดชอบต่อรัฐมนตรี. ในนโยบายทั่วไปของกรม. และวางบทบาทของรัฐสภาให้เป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินการของรัฐมนตรีนี้เป็นไปตามบทบัญญัติหมวด 6 รัฐสภา ส่วนที่ 9 การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 156-162 อาทิ ตั้งกระทุ่ถามรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับปฏิบัติหน้าที่ สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ไว้วางใจ อันเป็นผลให้รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งหรือความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวแล้วแต่กรณี เป็นต้น หรือใน

หมวด 12 การตรวจสอบการใช้
อำนาจรัฐ ส่วนที่ 3 การถอดถอน
ออกจากตำแหน่ง มาตรา 270-
274 นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี
อาชญากรรมศึกษาสภาลงมติให้
ถอดถอนจากตำแหน่งได้ ซึ่งเป็น
ความรับผิดชอบทางการเมืองที่
ถูกตรวจสอบโดยรัฐสภา ซึ่งเป็น
หลักการตรวจสอบถ่วงดุลกันเอง
การที่รธน.บัญญัติไว้เช่นนี้ แสดง
ว่า กฎหมายสูงสุดประสงค์ให้
รัฐสภาเท่านั้นที่สามารถตรวจสอบ
การกระทำทางรัฐบาล ไม่ใช่

ให้องค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการ เช่น
ศาลเข้าไม่ตรวจสอบ

ดังนั้น ศาลจึงไม่มีอำนาจ
ที่จะวินิจฉัยว่า นโยบายของรัฐบาล
ใดชอบด้วยกฎหมาย หรือมีความ
เหมาะสมหรือไม่ แต่ในส่วนการ
กระทำในฐานะฝ่ายปกครองหรือ
การดำเนินการทางปกครอง โดย
เฉพาะในฐานะนายกรัฐมนตรีหรือ
หัวหน้าฝ่ายปกครอง ซึ่งมีหน้าที่
กำกับโดยทั่วไป ซึ่งการบริหาร
ราชการแผ่นดินและบังคับบัญชา
ข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่ง
ตามพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน พ.ศ.2534 มาตรา 11
(1) และ (3) ย่อมต้องถูกตรวจ
สอบโดยองค์กรตุลาการหรือ
ศาลได้

ดำเนินคดีเฉพาะ 'ยิ่งลักษณ์' ได้

ดังนั้น แม้โครงการนี้จะ
เป็นการดำเนินการตามนโยบาย
ที่รัฐบาลแถลงต่อรัฐสภา แต่หาก
ปรากฏว่า ในขั้นตอนปฏิบัติตาม
โครงการมีการดำเนินการที่ไม่
เป็นไปตามบัญญัติของกฎหมาย
ก็ย่อมถูกตรวจสอบโดยกระบวนการ
ยุติธรรมได้ โดยเฉพาะคดีนี้
เป็นการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองว่ากระทำความผิด
ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ มิใช่
การดำเนินข้อบกพร่องหรือการ
ดำเนินนโยบายผิดพลาดที่นางสาว
ยิ่งลักษณ์ และคณะรัฐมนตรีจะ
ต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทน
ราษฎร หรือวุฒิสภา จึงอยู่ใน
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
ป.ป.ช.ที่จะได้เสนอข้อเท็จจริงเพื่อ
ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยได้ตาม
บทบัญญัติมาตรา 250 และ
พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่า
ด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 19
อย่างไรก็ตาม การที่บุคคล
ใดจะรับผิดชอบอาญาหรือไม่ ต้อง
พิจารณาจากกรกระทำและเจตนา
ของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ หาก
ปราศจากการกระทำหรือกระทำ
ไปโดยขาดเจตนาแล้ว ย่อมไม่
ต้องรับผิดชอบทางอาญาตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา 59 อัน
เป็นความรับผิดชอบเฉพาะตัว
ของบุคคล แม้บุคคลนั้นจะอยู่
รวมในคณะบุคคลและกระทำ
ความผิดโดยอาศัยอำนาจหน้าที่
ของคณะบุคคลก็หาได้มีกฎหมาย
บัญญัติว่า จะต้องดำเนินคดีแต่
บุคคลทั้งคณะด้วยแต่อย่างใด

ดังนั้น คณะกรรมการป.ป.ช.
จึงมีอำนาจกล่าวหาและดำเนิน
คดีแก่นางสาวยิ่งลักษณ์ อดีต
นายกรัฐมนตรีโดยลำพังได้

